

Цена 3 лева.
Für Deutschland
40 Pf.

СВОБОДАТА НА ИНДИЯ

Който се опитва за първи път да проникне въ историята на Индия под британско владичество, се натъква на една от най-тъмните глави на световната история, стига само да се добере през забранената и мъглива духовна зона на английската легенда за британското „покровителство на индийския народ“ до истинските събития и отношения. Индия е била държана въ гнет от времето на „Източно-индийската Компания“ до днесъ от една политика на експлоатация и потисничество, която непрекъснато продължаваше, макаръ че смѣняваше методитѣ си.

Индия е ядката на британската световна организация.

Британската империя получи името си отъ Индия. Британската корона носи заради Индия императорската си титла. Всичко, което въ Англия, въ нейнитѣ доминиони и колонии носи отпечатъка на империялно опиянение и грандоманство, е свързано съ Индия. Тукъ англичанитѣ започнаха своята империалистична кариера; въ Индия тѣ подхраниха своя империализъмъ, изхождайки отъ Индия, и заради владичеството си въ Индия тѣ разшириха все повече своето световно царство отъ поколѣние къмъ поколѣние. Заради защитата на Индия трѣбваше да се завладѣятъ отъ англичанитѣ едно следъ друго Аденъ, Южна Африка, Суецкия каналъ, Египетъ, Източна Африка, Палестина, Арабия, Кипъръ, Иракъ, Белучистанъ, позиции въ Източна Азия, въ южнитѣ морета и въ Индийския Океанъ.

„Ясно е“, казва бившиятъ вицецарь, лордъ Кързонъ, „че господарьтъ на Индия при модерни условия трѣбва да бѣде най-великата сила въ азиатския континентъ и, може да се каже, въ свѣта. Централното положение на Индия, нейнитѣ грамадни източници, нейното непрекъснато нарастващо население, нейнитѣ голѣми търговски пристанища, ней-

нитѣ резервуари съ военна сила, която може да ни достави една армия, която постоянно може да бѣде високо подготвена за война и която всѣки мигъ може да бѣде хвърлена къмъ нѣкоя точка въ Азия или Африка — всичко това доказва нейното безспорно и извъредно значение. Индия е стратегическо сръдище за отбранителното положение на Британската империя.“

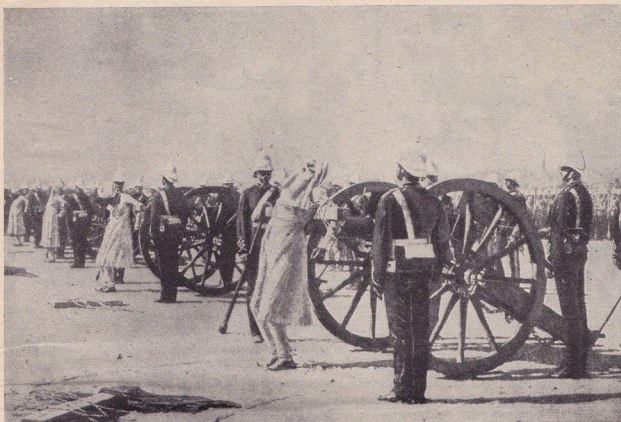
Като имаме предвидъ тия отношения, можемъ да разберемъ вѣрността на израза: Ако се разпадне Индия, ще се разпаднатъ и Британската империя, защото тя е ядката на тази империя. Индия е „златниятъ ключъ на световното господство“, това е казано често въ миналото. Ако Индия престане да се подчинява на Великобритания, тогава и Великобритания ще престане да бѣде една световна империя.

Жертви на индийската армия

Какъ завладѣ Великобритания тази световна империя, погледнато отъ военно гледище? Това тя постигна съ участието само на много малка частъ отъ населението на своята собствена земя. Индия биде поставена подъ британската властъ чрезъ индийски войници. Индо-английската армия въ продължение на поколѣния се е борила и е била окървавена въ три полушария, за да завладѣе империята на англичанитѣ.

По-горе ние говорихме за жертвитѣ, които Индия трѣбваше да даде на британскитѣ стопански и административни методи, жертви на глада, на бедността, на заразителнитѣ болести, на бедствието. Но колко кървави жертви трѣбваше да даде между това Индия извънъ своята собствена земя, извънъ своитѣ собствени интереси, заради британския империализъмъ!

При завладяването на Египетъ въ 1882 г. бѣха поставени да се биятъ индийски войски.

Привръзваният за дулото на оръдието индиец ще бъде следъ мигъ „издуханъ въ въздуха“. Така Англия наказваше индийските борци за свобода презъ време на Сепойското въстание

Въ войната съ буритѣ сж били изпратени отъ Индия въ Южна Африка 22.000 души индийци.

Въ Китай бѣха изпратени 20.000 индийски войници и 18.000 индийски помощни отреди.

Но презъ Свѣтовната война Индия трѣбваше да даде най-големата жертва за чужди на Индия цели.

Индийски войници бѣха изпратени на западния фронтъ, на различните фронтове въ Ориента и Африка; повече отъ 621.000 индийски войници и 475.000 индийски цивилни лица сж били принудени тогава да постѣпятъ на английска военна служба; освенъ това биде наложена военна контрибуция отъ 2 и половина милиарда марки.

Нека чуемъ допълнително къмъ това, какво сж казали незабѣгнати индийци или неутрални наблюдатели, а какво заяви публично единъ английски депутатъ въ Камарата на общинитѣ върху участието на Индия въ войната за

британскитѣ цели. Презъ време на дебатитѣ, на 12 декемврий 1934 г., Лансбъри каза:

... Презъ време на войната ми каза единъ човѣкъ, когото потърсихъ, за да го спечеля за идеята за индийското самоуправление: Нека дойдатъ индийцитѣ и се борятъ съ насъ въ тази война; тогава, въ деня на сключването на мира, ще помислимъ за тѣхъ.“

Лансбъри продължава следъ това своята речъ и съобщава, осланяйки се на мемоаритѣ на лордъ Биркенхидъ, какво впечатление е предизвикала у нѣкои английски войници на западния фронтъ „потресающата трагедия на индийския армейски корпусъ“. Съ цената на тежки загуби този корпусъ, заедно съ британския експедиционенъ корпусъ, можа да задържи първото мощно настѣпление на германцитѣ презъ есенята на 1914 г. и така да спаси Британската империя. Отъ индийскитѣ войски се искаше много повече жертви, отколкото отъ другитѣ. Условията, при които тѣ се борѣха, сж ужасни и неописуеми. Войскитѣ

Неспокойна Индия. Прословутата хуманост на англичаните се изразява и в Индия в варварскигонения срещу един народ, който от толкова време се бори за своята свобода и независимост

сж били изпратени от тяхната слънчева родина през океана за Франция. Мнозина от тях не сж дори знаели, против кого ще се бият; нѣкои сж вѣрвали, че ще се бият с руситѣ. Безъ и каквато и да е подготовка въ модерното водене на войната, тѣ сж били внезапно хвърлени въ грозната кървава баня при Ипернѣ. Депутатътъ продължава:

„Бихъ желалъ да обърна внимание и на това, че тия хора сж били грабнати, за да се

борятъ за свободата и за правото на по-малки народи да се управляватъ самостоятелно. А днесъ се подиграватъ съ тѣхъ, понеже били неспособни да уреждатъ сами своитѣ работи!“

Крвѣта на индийскитѣ войници въ Европа и въ Ориента, въ Африка и Азия е текла като потокъ. Заради какво? Заради Индия?

„Вие имате вицекрали!“ — припомня за това Лансѣри въ своята речъ, пълна съ ирония —

Така Англия обещаваше сепойскитѣ въстаници презъ време на единъ парадъ.

(Снимката е взета отъ английското списание, „The Illustrated London News“ отъ 3 окт. 1857 г.)

Мисията на английската цивилизация. (Френска карикатура отъ Гюстав Доре, олицетворяваща английското вярство въ Индия)

Die englische Zivilisation bei der Arbeit.
Folgende: Kasten aus Ganges 184 auf der englischen Karte in Indien.

„вие изпратихте при индийцитѣ принцове и имъ занесохте вестѣта, че следъ войната тѣ ще получатъ самоуправление. Вие имъ разправяте, че тази земя не принудително, а доброволно ще имъ даде правото, сами да уреждатъ своитѣ вътрешни работи.“

„Индийцитѣ бѣха достатъчно добри, за да се биятъ за насъ“, заявява Лансбъри, „но тѣ не сж достатъчно добри да ржководятъ своитѣ вътрешни работи и да се самоуправляватъ.“

Свободата на Индия

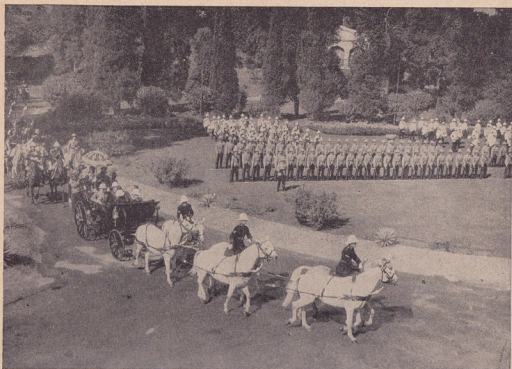
Следъ тази безподобна измама, която биде извършена следъ Свѣтовната война, никому не се виждаше вече странно това, което се случи въ Индия. Въ Индия избухна едно освободително движение, което Англия не можеше да спрѣ. Отъ 1919 г. насамъ въ Индия царува безпокойство. Англия не е вече нито за единъ день сигурна, че ще притежава тази страна.

Водачитѣ на това освободително движение настояватъ отъ своитѣ угнетители за изпълнението на все по-нови искания. Англия се нахвърля отново върху тѣхъ по единъ безсмисленъ, бруталенъ начинъ.

Едно отъ първитѣ искания на индийцитѣ въ името на свободата бѣше, да се върнатъ веднага всички индийски войски и полицейски сили, които бѣха поставени на бойна линия извънъ Индия. Индия не искаше да играе повече ролята на ратай на Британската империя.

Индо-английската армия, той империалентъ инструментъ на силата, трѣбва, обаче, да стои напълно подъ британско ржководство — тя представлява само една наемническа войска — за да не се създаде възможность да възникнатъ въ армията национални вълнения, които биха довели до едно ново възстание, каквото бѣше това въ Сеной въ 1857 г. Висшето офицерство се състои изключително отъ англичани; нито на единъ индиецъ не се повѣрва по-висока служба. Индийцитѣ не могатъ да следватъ военни науки; тѣ се държатъ далече отъ артилерията, въздушнитѣ сили, танковетѣ и кръстосвачитѣ.

Въ противоположность къмъ това, индийското освободително движение настоява да се създаде една истинска армия, която да не служи на британскитѣ, а на индийскитѣ интереси. Сегашната индо-британска армия служи на властникитѣ въ Лондонъ, но тя се

Вицекралът на
Индия пристига въ
Лахоръ, столицата
на Пунабъ

заплаща отъ данъците, които се изтръгватъ отъ индийското население. Въмѣсто да се използватъ данъчните постъпления за Индия за отстраняване на грозното положение, въ което се намира тамъ населението, по-голямата частъ отъ индийския бюджетъ се изразходва за армията, за една армия, която нѣма друга целъ, освенъ да държи Индия въ робство и да осигурява „империята“ срещу неспокойства и врагове. Така отъ Индия се изсмукватъ данъци за една голяма армия, но все пакъ Индия е безъ оружие! Даже единъ човѣкъ като миролюбивия Ганди трѣбваше заради това да заяви публично:

„Една разоржжена Индия е безсилна срещу нападателя, когото тя би желала да срѣщне въ откритъ борба.“

Подъ управлението на англичанитѣ, индийцитѣ сж понижени до степенъта на единъ колониаленъ робски народъ. Това е истината върху едно дѣло, което Англия създаде въ Индия въ продължение на два вѣка. Но индийцитѣ и свѣтътъ не могатъ да останатъ въ невѣдение върху това, което е станало въ тая страна.

Субхасъ Шандра Бозе

Иде деньтъ на освобождението на свѣта отъ егоистичната политика и експлоатацията на

Субхасъ Шандра Бозе, водачътъ на индийскитѣ
националисти, отягленъ противникъ на британ-
скитѣ своеволия въ Индия

безсъвестните британски власти. И самият британски народ, въ неговите широки маси — това трябва да се изтъкне тук — никога не е бил допущан да се наслаждава на британското световно господство. Сжщо тъй както преди години — преобразена само въ по-новите форми, отъ така наречената монархия въ така наречената демокрация — малката британска олигархия, господството на богатите класи, непрекъснато е използвала собствения си народ и народите на Империята въ вѣчната ѝ жажда за власт и забогатяване подъ мантата на морално ужасяващо лицемерие. —

Младите националисти на Индия възвестяватъ сега чрезъ устата на Субхашъ Шандра Босе:

„Азъ съмъ за една напълно независима, федеративно устроена индийска република. Това е целта на всички цели, които имамъ предъ очите си. Азъ

бихъ желалъ да видя Индия господарка на своите сѣдбини, тъй както това бѣше презъ хубавите стари времена, за да може тя да се развива отъ сега нататъкъ съгласно своя собственъ народенъ духъ.

Азъ желая, щото Индия, притежавайки пълна и неуязвена свобода, съ горда глава да живѣе между свободните народи на земята. Желая да преживѣя възторга на родината си, че тя е постигнала тази пълна свобода, така че, благодарение на тази свобода, тя да може да създаде велики нѣща за себе си и за свѣта. Азъ копня за една Индия съ собствено знаме, съ собствена морина, съ собствена армия и съ собствени посолства въ столиците на свободните страни.“

АГРАРНАТА РЕФОРМА ВЪ ЗАВЗЕТИТЕ ИСТОЧНИ ОБЛАСТИ

Отъ Францъ Хагеръ

Съ завземането на голѣма частъ на бившите съветски области, за германската администрация се откриха сложни задачи при приемането на едно стопанство, което се различава основно отъ това на другите страни. Болшеvizмътъ е унищожилъ тукъ напълно частното селско стопанство. Има само едри земеделски стопанства или подъ формата на държавни имения (колхози) или подъ тая на колективните стопанства (колхози), които сж образувани отъ поранешните селски стопанства. Докато въ страните, презъ които е минала военната вълна, селяните, по собствена инициатива, грабватъ плуга, за да обработватъ земята, тукъ трѣбваше да се поеме едно държавно земеделско стопанство, дето частната инициатива систематически е бивала парализирана.

Само поради това, че непосредствено следъ воюващите войски бѣ въведенъ единъ най-грижливо построенъ административенъ апаратъ, можа да се постигне, щото земеделската

работа следъ окупацията да бѣде продължена безъ голѣми смущения.

Въ придобитите отъ СССР. области следъ 1939 г. — балтийските държави и бившите полски области —, кждето Съветите сж започнали колективизирането на земеделските стопанства много предпазливо, германската земеделска организация можа да се ограничи само върху общите задачи на една земеделска управа. Въ старите съветски области, обаче, тя се видѣ по начало поставена предъ сложни проблеми, които произлизаха отъ съобразната аграрна структура на страната. Съветите бѣха принудили руските селяни чрезъ насилствени срѣдства да възприематъ болшевишката система, поддържана само чрезъ насилие. Следъ изгонване на болшевиките, се показва, че селското население единодушно отхвърля колхозната система, която служеше на Съветите да подчиняватъ селяните политически на болшеvizма и да ги

Алфредъ Розенбергъ,
райхсминистър на източните земи

предаватъ на еврейско-болшевишката експроприация.

Начело на колхозитъ стояха въ по-голѣмата частъ неспособни и неподготвени довърени хора на болшевишката партия, поради което тѣ бѣха зле организирани. Селянинитъ вършеше своята работа безъ охота, при което той бѣ излаганъ постоянно на подигравкитъ на болшевишкитъ потисници и трѣбваше да гледа, какъ мързеливици биваха изхранвани за негова смѣтка и въ края на крайщата, вследствие на една неспокопна система, при пресмѣтането на труда му, за него оставаше само едно нищожно възнаграждение. Имаше години, презъ които селянитъ гладуваха, или дори, както презъ 1933 г., милиони умираха отъ гладъ.

Чрезъ изгонването на болшевишкитъ потисници отъ победоноснитъ германски войски, селянитъ почувствуваха, че започва новъ животъ за тѣхъ. Следъ като бѣха преодолели първитъ препятствия, селянитъ доброволно започнаха да работятъ. Сега тѣ надиратъ под-

крепа у германскитъ служебни власти и се отнасятъ съ пълно довѣрие къмъ новитъ земеделски ръководители. Германскитъ интереси се покриватъ съ интереситъ на селянитъ: да се поддържа земеделското производство и, по възможностъ, да се увеличава. Чуждата на селянитъ болшевишка колхозна система ще бѣде окончателно премахната отъ германскитъ власти.

Отъ друга страна бѣ ясно, а сѣщо така и селянитъ напълно го разбираха, че едно бързо грубо премахване на колхозитъ бѣ невъзможно, защото то би довело до сътресение на земеделското производство и до хаотично състояние въ страната. Докато военнитъ операции бѣха още въ пълнѣн ходъ и полската работа трѣбваше да се продължи безъ отлагане, не можеше да се мисли за промѣна въ земеделско отношение. Едва сега, следъ като за земеделското население настѣпи зимната почивка, може да се предприеме една активна работа.

Поради двадесетгодишното лошо стопанисване и грамадниятъ разрушения, които направиха болшевикитъ при отстъплението си, възобновяването на земеделството на нова основа е доста затруднено и може да стане само бавно и постепенно.

За създаването на самостоятелни селски стопанства липсватъ не само нуждитъ сѣржжения, но сѣщо така до голѣма степенъ и подходящъ персоналъ. Най-трудолюбивитъ селяни сѣ убити или заточени отъ болшевикитъ като кулаки. Въ селата освенъ това липсватъ и хората, които сѣ мобилизирани отъ червената армия или пъкъ сѣ били отвлѣчени при оттеглянето ѝ. Младѣщата въ по-голѣмата си частъ нѣма нуждната опитностъ да ръководи едно самостоятелно селско стопанство. Затова е необходимо, съществуващитъ човѣшки сили и сѣржжения да се подхванатъ и планомерно да се направляватъ при прилагането и използването имъ. Въпросътъ за земята не може да се разреши по начинъ, като се даде на всѣки селянинъ земята, която той нѣкога е владѣлъ. Отъ една страна, по-раншното разпредѣление на земята се нуждаше отъ реформиране, а отъ друга почти е невъзможно да се опредѣлятъ въ повечето случаи старитъ граници. Най-после, по-голѣмата частъ отъ по-раншнитъ собственици отсѣствуватъ. Новиятъ редъ на земеделскитъ отношения трѣбва да остави достатъчно про-

странство на разположение, така че ония, които един ден ще се върнат по домоветъ си, да не бъдат пренебрегнати.

Новият аграрен ред, който недавна бѣ обнародванъ и се отнася само до старитѣ съветски области, съ изключение на балтийскитѣ страни и бившата полска област, трѣбва да подготви постепенно преминаването отъ болшевишкото колективно стопанство къмъ кооперативното или частното стопанство. Грамадната работа, която е свързана съ реформирането на земеделското стопанство, ще трае редъ години. По начало ще бѣде премахната колхозната реформа и колхозитѣ ще бѣдатъ превърнати въ общи стопанства, отъ които постепенно, въ рамкитѣ на съществуващитѣ възможности, ще се премине къмъ индивидуалното използване на страната.

Чрезъ една опростена и целесъобразна система за възнаграждение ще се гарантира напълно труда на селянина и той не ще работи напразно. На неговата частна стопанска инициатива ще се даде въ общото стопанство голѣмо пространство за проявление. Частното скотовъдство, което бѣ много ограничено при колхозитѣ, нѣма да подлежи на никакви ограничения, а, напротивъ, ще бѣде поощрявано. Така нареченото дворно мѣсто на селянитѣ ще бѣде обявено за частна собственост и ще се освободи отъ данъци. Може да се иска увеличението му, така че селянинътъ ще има възможността, покрай работата въ общото стопанство, да си създаде едно малко частно стопанство, което ще насърчи селянина въ интензивна работа, щомъ той знае, че вратата му е отворена къмъ стопански възходъ, неспиранъ отъ болшевишкитѣ догми и че той, чрезъ своята работа въ общото стопанство, си създава самъ предпоставкитѣ, за да може рано или късно да достигне до едно самостоятелно стопанство.

Още тази година ще се започне, въ рамкитѣ на съществуващитѣ възможности, раздаването на земи на селянитѣ за частно обработване и използване. Ще се започне така, че голѣмитѣ обработени площи на общото стопанство ще бѣдатъ запазени и на всѣки селски домъ, имащъ право на участие, ще се дава една частъ отъ земята на постоянно използване.

Домашнитѣ животни на общитѣ стопанства и опредѣленитѣ земеделски съоръжения ще бѣдатъ разпредѣлени между селянитѣ съжде-

ременно съ подѣлбата на почвата, отъ гледна точка на стопанската целесъобразностъ. Следъ раздаването на земята, селянитѣ ще се организиратъ въ земеделски кооперативни сдружения, за да повдигнатъ производителността съ взаимна помощъ. Особено на първо време, докато на отдѣлнитѣ селски земеделски стопанства липсватъ капитали и земеделски съоръжения, земята на селскитѣ кооперации ще бѣде обработвана общо, при което ще могатъ също така да се използватъ голѣмитѣ земеделски машини. При общитѣ стопанства, раздадената земя ще се обработва и жъне по отдѣлно, при което по кооперативенъ пѣжъ ще могатъ да се използватъ машини.

Поради това, че селянинътъ разполага свободно съ жетвата на своята земя, следъ спадането на опредѣления естественъ данѣкъ, като възнаграждение на труда му, той вижда вече защо работи и има гаранцията, че едно повишение на дохода, което той добива чрезъ грижливо обработване или по-добро наторяване на неговата земя, му идва като добре дошло. Домашнитѣ животни при селскитѣ кооперации ще се отглеждатъ индивидуално и не ще подлежатъ на никакво ограничение. Запазването на голѣмата площъ и нейното подѣляне въ индивидуални парцели трѣбва

Всички безработни се явяватъ всѣки втори денъ въ отдѣлнитѣ участъци на Службата на труда въ източнитѣ земи, за да имъ се даде подходяща работа

да служи също така за насърчаване на производството и съ това и на интересът на селяните. При подобно единно стопанисване на земята и при разграничено обработване на отделните парцели, е възможно кооперативно приложение на земеделските съоръжения.

Германската администрация ще постави на разположение своята опитност за помагане на селяните, за да може да се преодолее традиционната назадничавост в източните области. За тази цел ще се създадат селски централи, които ще имат за задача да вземат необходимите мерки за подобрене и снабдяване на земеделските стопанства с всички необходими съоръжения. Чрез по-

Всеки бива подробно разпитван, каква работа може да изпълнява, за да бъде поставен на съответното място

Службата на труда обявява редовно своите наредения, които всеки може да следи в помещението на службата

Също и жените-работнички сж обхванати от организацията на Службата на труда

добни мерки трябва да се постигне, щото аграрното ниво също и следъ подълбата на земята не само да се запази, но по възможност и да се покачи.

Чрезъ отстраняването на болшевишката стопанска форма, стопанството въ завзетите източни области трябва да бже поставено пакъ на една здрава основа и производителността да бже, по възможностъ, поощрена, чрезъ въвеждането на частната инициатива.

Съ това ще се държи сметка не само за интереситъ на тамошното селско население и неговото желание за една по свободна селска деятелностъ, но ще служи и на голфмитъ задачи, които трябва да се разрешатъ въ това пространство, което е най-голфмата стопанска областъ на източници въ Европа.

Въ завзетите източни земи всички налични работници сж длъжни да се явяватъ въ Службата на труда и да получатъ тамъ съответна работа

ЗАКРИЛА НА ЖЕНСКИЯ ТРУДЪ ВЪ ГЕРМАНИЯ

—отъ Антонъ Зайцъ

Женскиятъ трудъ намира особено голѣмо приложение въ Германия и е необходимо да се положатъ особени грижи за здравето на жената и да се приравни обстановката, при която жената работи въ домашното си огнище. Въ Германия тѣзи въпроси се отнасятъ къмъ социалнитѣ грижи и възпитанието.

Споредъ постановленията на закона, жената може да бѣде настанена само на такива мѣста, които отговарятъ на женскитѣ и особености и не я преуморяватъ тѣлесно. Когато това се случи, или се появятъ признаци на умора, вследствие непосилна работа, работата ѝ се замѣня съ по-лека, безъ да се намалява заплатата ѝ.

Особени грижи се полагатъ за бѣдешитѣ майки, които презъ последнитѣ седмици на бременността получаватъ по-лека работа. Закрилата на майката е надминала далечъ законитѣ въ прилаганата тактика. 6 седмици преди и 6 седмици следъ раждането, жената получава освенъ болничната помощъ за кърмене на детето и заплатата отъ предприятието. Повече отъ 48 часова седмична работа не е позволена. Чрезъ правилника за работното време отъ 1938 г. е определено работното време за жената и е забраненъ нощниятъ трудъ съ малки изключения, наложени отъ войната. Младата майка получава до изтичането на шестия месецъ следъ раждането дневни почивки за кърмене, за които почти въ всѣко предприятие сж уредени ясли за кърмене съ детски градини. Сжщо и за по-голѣмитѣ деца, работящата жена е освободена отъ грижи, тъй като презъ работното време на майката за тѣхъ се грижатъ специално подготвени жени.

Къмъ хигиеничнитѣ мѣрки се отнасятъ още чиститѣ омивалници и гардероби, бани и душеве въ предприятията. Почти въ всѣко предприятие е дадена възможността да се

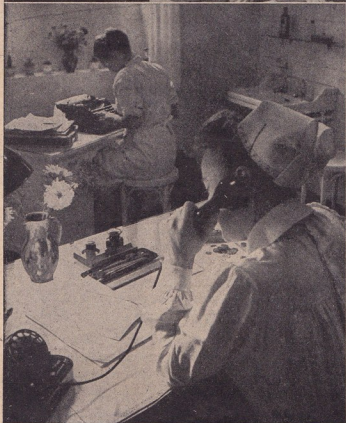
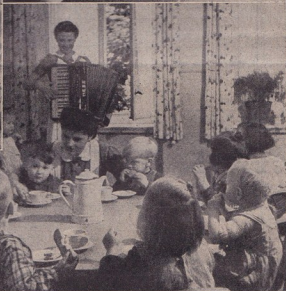
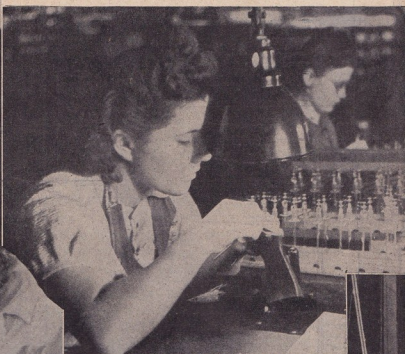
прекарватъ работнитѣ почивки, въ нѣкои случаи и ваканцията въ хубаво подредени мѣста и, по възможность, съ спортъ. Сжщо и по-възрастнитѣ жени упражняватъ подходящъ за тѣхъ спортъ и намиратъ радостъ въ това.

Но не само презъ почивкитѣ, а сжщо и на работното мѣсто се полагатъ грижи за здравеопазването. Стоенето правъ, по възможность, трѣбва да се избѣгва. Столоветѣ сж снабдени съ премѣстими легла и подпора за краката, машинитѣ и височината на маситѣ сж пригодени за работничкитѣ. Кждето работата е възможна само при стоенето, трѣбва да се носятъ удобни обувки и да се поставятъ рѣшетки по пода, които да се отопляватъ презъ зимата. Въ една текстилна фабрика сж били постигнати добри резултати съ паркетъ помежду машинитѣ за стоящитѣ жени.

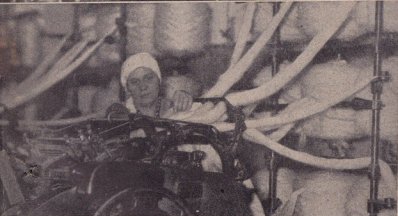
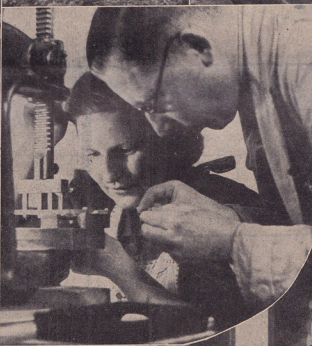
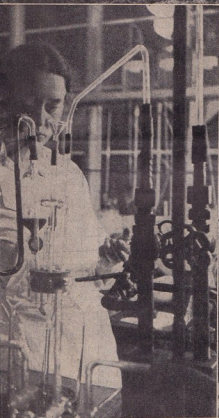
Опасность отъ злополуки за женитѣ сж естествено по-голѣми отколкото за мъжетѣ, а понѣкога и тѣхното облѣкло не е всѣкога целесъобразно за работа. За защита тукъ служатъ работническитѣ дрехи, сжщо въ защитнитѣ приспособления на машинитѣ и новитѣ машинни конструкции за жени. Обясняването е сжщо ефикасно срѣдство, какъ жената изобщо трѣбва да бѣде запозната съ новата работа. Ето защо, обучението се ръководи изключително отъ жени, а понѣкога жени поематъ ръководенето на групитѣ работнички. Редътъ, на който жената е свикнала въ къщи, трѣбва да се пренесе и при работнитѣ условия. Важенъ факторъ за закрила на жената въ нейната особенность е хубавата уредба на работното мѣсто, било съ цѣтя, високи прозорци и красиви изгледи презъ тѣхъ. Жената трѣбва да се чувства като у дома си, като че работи въ домашната си обетановка.

Дневната топла храна на работното мѣсто поддържа производителнитѣ сили на жената. Сжщо добри резултати сж получени съ полу-

ПРИНОСЪТЪ НА ГЕРМАНО

ЖЕНАТА ЖЕНА КЪМЪ ВОЙНАТА

дневната работа, съ петдневната работна седмица или съ 14 дневен или 4 седмичен „денъ за пране“, т. е. единъ свободенъ день, когато жената се посвещава на къщната си работа. Сжщо такива сж общитѣ за всички жени въ предприятието домакински покупки, вземането за кърпене и шиене, поитѣкога и на бѣлото отъ почетни длжностни жени отъ германския женски съюзъ Нац.-соц. женска организация. Тѣзи жени сжщо смѣнятъ безплатно работничкитѣ, за да имъ създадатъ допълнително свободно време за възстановяване на силитѣ, презъ което време работничкитѣ получаватъ напълно своята заплата.

За самотнитѣ жени предприятията уреждатъ хубави жилища, които сж приспособени

за жени и кждето всѣка стая характеризира особеноститѣ на своята обитателка.

Извънъ предприятието и ржководителитѣ на последното и тѣхнитѣ помощници полагатъ грижи и за семействата на женитѣ, съветватъ, помагатъ и указватъ своята подкрепа, кждето е необходимо.

Голѣмото политическо и народностно значение на закрилата за жената може да се види отъ това, че даже презъ военнитѣ години 1939/41, въпрѣки увеличеното приложение на женския трудъ въ Германия, не е настъпило влошаване на здравословното състояние или социалното положение на работничкитѣ, както е констатирано съ задоволство отъ здравнитѣ и социални власти.

ПЖТЪТЪ НА ЧЕХИТЪ

отъ Е. Р. Моравецъ,

чешки м-ръ на Народното просвѣщение

Чехитѣ, като западни славяни, принадлежаха надъ хиляда години като автономно държавно образование въ рамкитѣ на германския Райхъ. Това бѣ дотолкова отъ значение, доколкото чешкото народностно самосъзнание се разви съвсемъ по нѣмски образецъ. Въ схващанията за народно просвѣщение, тѣлесно възпитание, дори по въпроси на науката и изкуството сжществуваша поразителна прилика между нѣмци и чехи. Сжщото важи за начина на живѣне на всички чешки народни слоеве, като се почне отъ работника и селянина и се стигне до ржководния класъ, който при чехитѣ, както и при нѣмцитѣ, се представляваше отъ образованото гражданство. Чешкиятъ работникъ и чешкиятъ селянинъ, обаче, стоятъ по своето професионално образование въ Европа непосредствено следъ нѣмцитѣ.

Въпрѣки националната агитация, въпрѣки дълго храненото отвращение спрямо „нѣмщината“, ржководнитѣ мже на чешкия народъ, безъ разлика на партийна принадлежностъ, се сѣмняваха до Свѣтовната война, че нѣкога тѣхниятъ народъ би могълъ да живѣе въ напълно самостоятелна държава. Преди Свѣтовната война Т. Г. Масарикъ и Карлъ Кра-

маржъ бѣха ржководнитѣ държавници на чешкия народъ. Двамата открито заявиха, че не вѣрватъ въ осжществяването на една самостоятелна чешка държава.

Войната на Австро-Унгария срещу Сърбия и Русия събудиша, естествено, симпатитѣ на чешкия народъ за славянитѣ къмъ новъ животъ и изостри антипатитѣ спрямо Хабсбургитѣ, които тъй често бѣха разочаровали толкова много народи. Голѣмата частъ чехи бѣха убедени, че Австро-Унгария е отживѣло държавно образование, което се крепи криво-дълбо само отъ династията. Но какво ще стане съ чехитѣ, ако Увстро-Унгария не сжществуваша повече, това бѣ неясно на по-голѣмата частъ отъ чешкия народъ. Тукъ владѣха голѣми противоположности въ възгледитѣ. Смѣташе се, че бохемскитѣ земи ще бждатъ пакъ съставна частъ на нѣкакъвъ държавенъ съюзъ. Часть отъ народа мислѣше за голѣмото руско царство. Начело на тия полотици стоеше д-ръ Карлъ Крамаржъ. Срещу него се обяви остро Т. Г. Масарикъ, който познаваше по-добре душата и геополитичното положение на чешкия народъ. Той бѣ по начало противъ панславистичната т. е. противъ източната концеп-

ция, съ която чехитѣ нѣмаха нищо друго общо, освенъ едно далечно езиково сродство. Затова Масарикъ бѣ за единъ германски протекторатъ надъ чехитѣ, който следъ Свѣтовната война трѣбваше да поематъ англичанитѣ. Затова бохемскитѣ земи трѣбвало да бждатъ кралство, а приемникъ на бохемския крадски тронъ трѣбвало да стане британскиятъ херцогъ Кѣнейтъ. Масарикъ предпоставише, че Германия ще се съвземе следъ Свѣтовната война и че ще се стигне накрай до едно нѣмско-британско единение.

Презъ Свѣтовната война Масарикувата „западна“ (така я наричаше самъ той) концепция нѣмаше такъвъ успѣхъ както Крамаржовата „източна“. Но развитието на нѣщата даде право на Масарикъ. Русия рухна по-рано отколкото Австро-Унгария.

Заслуга на Масарикъ бѣ, следователно, че чешкиятъ народъ се наклони къмъ западъ, дето той принадлежеше и принадлежи въз основа на своята култура и своята психологично-социологична структура. Основната грѣшка, разбира се, се състоеше въ това, че той бѣ раздвоенъ въ победители и победени и че „победоносниятъ“ Западъ въведе при

Foto: Scherl

Хайдринъ,
изпълняващъ службата Райхенпротекторъ

чехитѣ тогава френски възгледи и потребности. Франция мразѣше тогава Германия още и затова, защото бѣ по-голъма (Клемансо каза, че на свѣта имало 20 милиона нѣмци повече). Самъ Масарикъ говорѣше по-добре английски отколкото французки. Неговъ помощникъ бѣ д-ръ Едуардъ Бенешъ, който бѣ следвалъ въ Франция, говорѣше едвамъ английски и цѣлата Свѣтовна война прекара въ Парижъ, докато Масарикъ живѣеше въ Лондонъ.

Още преди войната Бенешъ бѣ усвоилъ дребнавата френска омраза срещу голѣма Германия. Французитѣ научиха Бенешъ да се страхува отъ Германия, да я мрази и да ѝ бжде траенъ противникъ. Следвоенна Франция виждаше заклетъ врагъ въ всѣки нѣмецъ, на какъвто и да билъ той. Споредъ френското схващане, само мъртвиятъ нѣмецъ бѣ добъръ нѣмецъ. Подъ ръководството на д-ръ Бенешъ, чешката държавна мисль загуби своята дълбочина. Отъ неестествената крайностъ на Крамаржовия панславизъмъ, който претърпѣ поражение презъ Свѣтовната война, той направи главоломненъ скокъ къмъ приятелство съ французитѣ, което бѣ същевременно враждебностъ спрямо нѣмцитѣ. Понеже чехитѣ

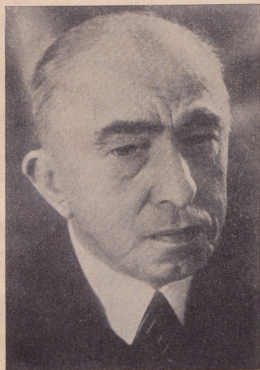

Foto: Scherl

Хаха, председател на Протектората

е добър войник и много цени войнственото, за Бенешовата концепция работеше и ореолът на славата, с който бѣ обкръжен френският поул следъ Свѣтовната война. И организаторитѣ на чехословашката армия бѣха френски специалисти, които при нея имаха голѣмата дума до последния мигъ, значи до септемврий 1938 г. (Мюнхенъ).

Масарикъ бѣ съгласенъ съ това, че Франция играеше въ началото единъ видъ ролята на полицай, но той не виждаше въ нея достатъчно сила да създаде нѣкакъвъ новъ съюзъ отъ държави въ Европа, въ която победители и победени да се срещнатъ като равни между равни, та тъй да се предварди Европа отъ нова война. Бенешъ виждаше въ Франция главата на европейска господстваща сила, която той искаше да осъществи въ Сръдна Европа съ помощта на Малката Антанта. Влиянието на Масарикъ върху външната и вътрешна политика отслабна. Масарикъ бѣ вече твърде старъ. Бенешъ ставаше все по-голямъ човѣкъ въ чешката политика, като се прислони задъ авторитета на Масарикъ.

Д-ръ Бенешъ искаше да стане президентъ. Затова при изборитѣ въ 1935 г. той мобилизира всички сили у дома и въ чужбина. Той подписа договора съ Русия и, понеже бѣше противъ фашизма и противъ нѣмския националсоциализъмъ, задъ него застанаха всички елементи, които имаха причина да се страху-

ватъ отъ тия два режима. Изборътъ на д-ръ Бенешъ за държавенъ президентъ бѣ дѣло и на антиоталитарния свѣтъ, който виждаше въ националсоциалистическа Германия своя главенъ противникъ. Задъ Бенешъ застанаха преди всичко евреитѣ, западниятъ едъръ капиталъ, който бѣ загубилъ своето поле на действие въ националсоциалистическа Германия, по-нататъкъ подмаменитѣ отъ евреитѣ и капитала социалисти.

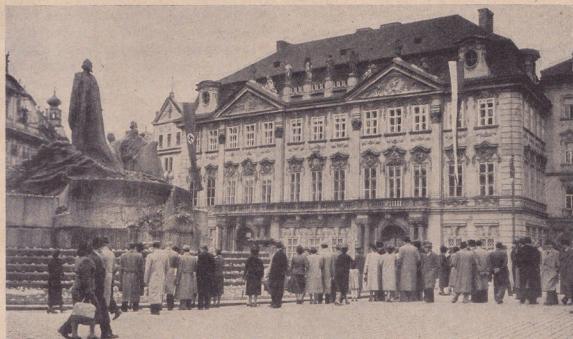
Д-ръ Бенешъ не бѣ силна личностъ. Дето и да се натъкваше на съпротива, отстъпваше назадъ и се опитваше да я отстрани съ интриги и тъмни маневри. Затова, като президентъ, даде свобода на старитѣ демократически партии въ вътрешно-политическия въпроси, докато съвършено диктаторски водѣше външната и свързаната съ нея малцинствена политика, безъ нѣкакъ да пита правителството или парламента.

Д-ръ Бенешъ бѣ убеденъ, че иде нова европейска война и съвсемъ не се стареше да я предотврати. Политически личности на Малката Антанта, които търсѣха сближение съ Германия и Италия, бѣха преследвани отъ него съ твърде недемократични сръдства. Методитѣ, които той пригалаше при това, не се различаваха отъ методитѣ на британската тайна служба.

Политиката на д-ръ Бенешъ бѣ изградена върху западнитѣ сили, които се опитваха да

Погледъ
върху Вацлавски
площадъ въ Прага

Паметникът на Хус в Прага

използуват своята победа от 1918 г. за най-голям финансов завоевания и инвестиции. Тая политика, като се означава подчертано като антитоталитарна и ултрадемократична, постави чешкия народ на другия, антисоциалистическия бряг. Стопанската противоположност, която произлизаше между представлявания от Хитлерова Германия редъ на организирания труд и банково-борсовата система на западните демокрации, не биде поставена на разглеждане изобщо от политиката на Бенешъ. Д-ръ Бенешъ тикна Чехословакия безкомпромисно въ служба на западните демокрации — тя образуваше тяхенъ преденъ отредъ въ Срѣдна Европа, който се вдаваше дълбоко въ нѣмския поселищенъ просторъ.

Чешкиятъ народъ, който възъ основа на своите обществени и правни институции образува съставна част отъ срѣдно-европейския редъ, се противопостави подъ ръководството на Бенешъ на едно развитие, което бѣ настъжило въ срѣдноевропейските отношения и достигна своя връхъ въ революцията на нѣмския националсоциализъмъ, както и въ отстранението на западното парично стопанство въ Срѣдна Европа. Д-ръ Бенешъ не знаеше, че представляваниятъ отъ Франция и Англия Западъ е единъ свѣтъ на умиране, който день изъ день изнеможава все повече

и повече и не би могълъ да понесе никакво по-голямо напрежение, най-малко една война. Бенешовата държавническа заблуда се състоеше въ това, че той не съумъ да прецени добре силовите отношения на западните демокрации и че той подценяваше силата на нѣмската националсоциалистическа революция.

Когато чешкиятъ народъ съзна слабостта на своите западни попочители, които постоянно шумѣха по свѣта, колко силна била тяхната демокрация и колко чуплива нѣмската тоталитарност, тогава започна да се интересува за свѣтовния редъ на нѣмския националсоциализъмъ. Досега той го бѣ разглеждалъ само презъ очилата на Бенешовата пропаганда, която не търпѣше никаква обективна критика, щомъ се касаше за дѣлото на Адолфъ Хитлеръ. Д-ръ Бенешъ искаше именно самъ да организира Срѣдна Европа и да направи Прага неинъ центъръ. Неговата борба за ръководство въ Срѣдна Европа бѣ лична борба — не само срещу Адолфъ Хитлеръ въ Германия, но и срещу Бенито Мусолини въ Италия, както и срещу редица балкански политици, които бѣха на друго мнение за нуждите на Срѣдна Европа.

Следъ бѣгството на Бенешъ въ чужбина чешкиятъ народъ се освободи отъ наочниците, които му бѣха сложили Бенешовата пропа-

ганда и Бенешовият печат. Той съзна, че нѣмският националсоциализъм е движение на народа, както безкомпромисно национално, така и безкомпромисно социалистическо. Милитѣ, които образуваха програмата на нѣмския националсоциализъм, изведнажъ станаха за мислящия чешки човѣкъ нѣщо твърде познато, сродно, нѣщо, което отдавна е движило и неговата кръвь, обаче, умѣло маменъ и воденъ по противоположния път и въ неискрена служба.

Въ спора презъ 1939 г., който бѣ пламналъ между издѣлхвания демократическо-плутократичния общественъ редъ и младия нѣмски националсоциализъмъ, чехитѣ се решиха за сътрудничеството съ млада Германия, срещу която бѣха злоупотѣблявани отъ демократическата френско-английска плутокрация като пазители на нейнитѣ плантации въ Сръдна Европа.

Така намѣриха чехитѣ мѣстото, което имъ е ясно предписано отъ съдбата и отъ развитието. Въ момента, въ който пролича измамата и слабостта на за-

паднитѣ сили и ние можахме да видимъ истинската сжщина на нѣмския националсоциализъмъ, мнозина чехи почувствуваха ясно великата мисия, която ще има да изпълни днешна Германия на Адолфъ Хитлеръ въ Европа при новото уреждане на свѣта. Затова застанаха съ пълна сила и съ съзнание, че служатъ на едно добро дѣло, на почвата на идеята на нова Германия, която означава тѣхната по-широка родина и тѣхниятъ новъ жизненъ просторъ.

Чехътъ е народностно тѣй твърдъ както и нѣмецътъ. Както нѣмецътъ не се остави да бжде денационализиранъ, така и чехътъ не се отказва отъ своята народностна принадлежност. Което свързва чеха съ нѣмеца, то е кръвното сродство, общото културно минало и дълбокото чувство за социална справедливост.

Ако въ стари времена се обединяваха два народа следъ борбата, то това бѣ преди всичко помирение между тѣхнитѣ водачи. Обединяваха се владѣтелитѣ и благородни-

ROBOT

Фото-камера, безъ съперникъ!

Искате ли снимка хубава за споменъ?
Снимайте се бърже, безъ поза!
Танава снимка, безъ мажна, безъ потъ
Ще имате само съ камера **Роботъ!**

Пълна автоматичностъ, носи се въ джобъ —
Удобенъ, прангиченъ за всѣки човѣкъ;
Идете веднага за Фото-апаратъ
Съ оригиналната марка **Роботъ!**

ROBOT BERNING & CO. DÜSSELDORF
ГЕРМАНИЯ

Georgii Kobold

Малки електромотори

за машинно производство, финна
механика и текстилни
машини

GEORGII KG. STUTTGART-S

чеството. Сдобряването на чешкия народ съ нѣмския дойде по други пътища. То не дойде отгоре, а отдолу. Ръководният класъ на чешкия народъ, който бѣ образуванъ отъ интеллигенция отъ школата на Масарикъ и доведенъ въ пустинята отъ Масариковия ученикъ д-ръ Бенешъ, бѣ битъ при съблскването съ нѣмския националсоциализъмъ. Една частъ избѣга въ чужбина, друга остана — като всѣки победенъ — въ сѣнката на събитията. Мнозина съзнаха вече сжичността на своитѣ заблуди и могатъ само да установятъ факта, че сж били водени отъ единъ мжжъ, който не искаше да види истинското положение.

Като първи срѣдъ чешкия народъ съзнаха чешкиятъ работникъ и чешкиятъ селянинъ истинската сжчина на заблудитѣ и пропагандистичнитѣ измами, насочени срещу нова Германия. Поникнало въ низинитѣ, все по-високо и по-високо расте съзнанието за една здрава действителность у чешкия народъ. И това е тѣкмо гаранцията, че отношението на чехитѣ къмъ Райха ще пустне за кжсо време най-здрави корени, защото сж корени на голѣмата, обща социална справедливостъ.

Чешкиятъ народъ прие християнството преди повече отъ хиляда години, между западнитѣ славяни той е првъ членъ на нѣмския Райхъ и неговиятъ кралъ бѣ станалъ нѣмски курфюрстъ. Сжщо и днесъ чешкиятъ народъ прие като првъ между срѣдноевропейскитѣ народи нѣмската защита и изпълни своето вписване въ Нова Европа, която Адолфъ Хитлеръ така преустроява стопански и социално, както го изискватъ европейскитѣ народи, които линѣха и гладуваха подъ демократично-плутократичното господство.

*

Трудътъ дава животъ. Който живѣе, той мисли. Който е открилъ смисъла на своята работа, той вече вѣрва. Който вѣрва, той може да движи планини. Той е силенъ и затова щастливъ въ своята вѣра и своето дѣло, което той оставя на другитѣ. Чехитѣ вѣрватъ въ една нова Европа, която най-сетне ще намѣри сама себе си, на която Адолфъ Хитлеръ прави възможно разгрѣщането на всичкитѣ ѝ окочвани и парализирани сили.

Тогалъ

Тогалъ-таблети

Отъ 25 години се препоръчва за борба противъ:

Ревматизъмъ,
Ишиасъ, Подагра,
Боджеи,
Главоболие, Нервни
заболявания,
Простуда

ТОГАЛЪ ВЪ ЦѢЛЪ СВѢТЪ

Влиянието на нѣмската музика въ България

отъ В. Герчевъ

Художественото музикално - изпълнително и творческо изкуство се зароди въ България едва презъ третото десетилѣтие следъ освобождението. До това време, както и презъ петвѣковното робство, българскиятъ народъ, отдѣленъ отъ културния свѣтъ, подхранваше и окриляше своя духъ съ музика, не написана на партитури, а изливаща се непосредствено отъ неговата душа и предаваща се направо отъ уста на уста.

Това бѣ неговата народна пѣсенъ: проста, наивна, по съ дълбокъ изразъ, тя бѣ неговата най-близка до сърцето му творба и съкровена тайна му изповѣдъ. Въ нея той е изразилъ цѣлостния си животъ: душевни мъки, бликаща жизнена сила, копнежъ за национална свобода, любовъ къмъ Балкана и широкитѣ прородородни полета. Съ тази пѣсенъ е изразилъ той и онова здраво чувство къмъ семейния патриархаленъ кръгъ, което запази непокаченъ неговия домашенъ животъ и моралъ и отхрани безброй свѣтли герои, борци за свободата и за възраждането му.

Освобождението откри, обаче, нови проблеми за културния възходъ на българския народъ. Въ стремежа си да догони напредъка на другитѣ народи, хиляди български младежи отидоха въ чужбина да търсятъ знания изъ всички области на духовната и материална култура.

Музикалното изкуство въ България, което най-бѣсно трѣгна по пътя на нормалното развитие, не остана незаसेгнато отъ този стремежъ.

Голѣма частъ отъ първитѣ български музикални дейци получиха възпитанието си въ чужбина и то предимно въ германскитѣ учебни заведения.

Много отъ днешнитѣ професори на Държавната музикална академия въ София сж германски възпитаници. Между тѣхъ сж имената на сегашния директоръ Цанко П. Цанковъ (Лайпцигъ), Андрей Стояновъ (Виена), Дръ Стоянъ Брашовановъ (Лайпцигъ), Веселинъ Стояновъ (Виена), Т. Янкова (Виена), Асенъ Карастояновъ (Лайпцигъ), Ел. Ангелова (Берлинъ), Никола Стефановъ (Лайпцигъ) и др.

Диригентитѣ отъ Народната опера, както и нѣкои отъ другитѣ млади български диригенти, а сжщо и мнозина отъ най-младитѣ български композитори и музиколози сж сжщо

така черпили своитѣ знания въ Германия: Главниятъ диригентъ, Асенъ Найденовъ, (Лайпцигъ), Бенедиктъ Бобчевски (Лайпцигъ) Петко Стайновъ (Дрезденъ), Любомиръ Романси, Лефтеровъ, Парашкевъ Хаджиевъ — (Берлинъ), Л. Пиперовъ (Дрезденъ), Ив. Камбуровъ (Лайпцигъ), Хр. Панчевъ (Лайпцигъ), Спасовъ (Виена).

Тази редица отъ имена на български музикални сили и на много още други артисти говори ясно за влиянието на Германия върху развоая на българското музикално изкуство.

Трѣбва да се подчертае сжщо така, че Държавната музикална академия е основана по типа на подобнитѣ германски учебни заведения. Характерното, което отличава системата на възпитание отъ тази, напр. въ Франция, е това, че главната целъ на обучението е устремена не къмъ създаване само на технически изпълнители - виртуози и пѣвци, но на музиканти съ по - широка обща духовна култура. Образователниятъ цензъ за постъпване тукъ не се състои само въ изискване отъ кандидата да знае да чете и пише, както е казано въ условията за постъпване въ Парижката консерватория, а е необходимо поне завършена прогимназия. Освенъ това, въ програмата на Академията сж застъпени и нѣкои общеобразователни предмети: обща литература, история, география, историята на драмата и театра, естетика, акустика и др.

По образца на отлично уреденитѣ въ германскитѣ учебни музикални заведения семинари за педагогическо обучение, и въ Софийската музикална академия има специаленъ отдѣлъ за подготовка на учители по музика.

Държавната народна опера отдавна е включила въ своя репертоаръ нѣкои отъ творбитѣ на Вагнера (Лоенгринъ, Хвърчащия Холаденъ, Танхойзеръ), Фиделю отъ Бетховенъ, Тифландъ отъ Албертъ, а сжщо и нѣкои творби на Моцартъ.

Днесъ Германия, особено Берлинъ, брой повече отъ тридесетъ българо-младежи, които се специализиратъ като диригенти, композитори, цигуларии, пѣвци или пианисти.

Всичко това показва, какви тѣсни връзки сж създадени въ областта на музикалното изкуство между Германия и България.

Въ паметъ на Робертъ Бошъ

Когато през септемврий 1936 г. Робертъ Бошъ празнуваше 50-годишнината отъ основаването на своята фирма и 75-годишнината отъ рождението си, тогавашниятъ райхсбанкпрезидентъ Хилмартъ Шахт държаше юбилейно слово, което започва съ следните думи: „Вие никога не работихте само за печалба. Вие работихте отъ радост къмъ дѣлото, отъ радост къмъ творчеството, отъ радост къмъ градежа. Вие отъ себе си развихте силата на творческото и се опитахте и съумѣхте да го превърнете въ дѣло, защото вие като човѣкъ чувствувате у себе си вътрешното задължение и отговорност предъ Бога да не оставяте неизползувани дарбите си, но да стане свѣтящъ пламъкъ вѣчната искра, която вие носихте у себе си.“ Съ тия нѣколко думи сподели се изтъква вътрешната схизма на голѣмия пионеръ на труда и същевременно външното развитие на единъ човѣкъ, който отъ малки наченки

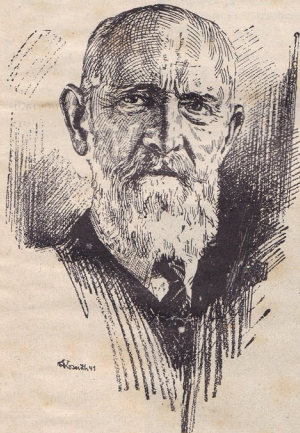
и Нюрнбергъ започва своята практика. Следъ едно посещение на техническото висше училище, което поради недостатъчната му подготовка, не можеше да му предложи много, потегля той пагъ въ голѣмия свѣтъ, въ практическата работа. Той работи въ Ню-Йоркъ и презъ едногодишния си престой тамъ се запознава съ социалните проблеми въ Съединените Шати. Следъ известенъ престой въ Лондонъ, той се връща наново въ родината.

Тукъ Робертъ Бошъ развива своята дейность. Общо може да се установи, че това развитие е обусловено отъ изнамирането на автомобила, който, безъ техническия гений на Бошъ, не би отбелязвалъ тъй бърза и тъй голѣма победа. Той разви сигурните магнетични запалки — за моторизирането нѣщо абсолютно решително. Магнетичната запалка основа свѣтовната слава на нейния творецъ — тя става изходна точка за създаването на други части на автомобила като свѣтлинната машина, прожектори, спирачки и т. н. Но той не се ограничи само въ автомобилната индустрия. Неговото предприятие произвежда скоро и радиоапарати, хладилници и газови печки, сътрудничи въ телевизионната техника и въ подобрието на филмовата апаратура. Той самъ взимаше последните решения и тогава, когато Робертъ-Бошъ-Верке нарастнаха необичайно много и взеха формата на концеръ и когато младите сили, минали презъ неговата школа, взеха голѣма частъ отъ техническите и търговски работи въ свои ръце.

Той се държи, обаче, далечъ отъ всички лоши капиталистично-опортюнистични методи, защото го отблъсваха като противни на неговата строго социална сжизность. Като едъръ индустриалецъ, той пръвъ въведе въ своите предприятия сжбнатата следобдѣна почивка и презъ 1906 г. последва въвеждането на осемчасовия работенъ день въ прочутитъ Цайсеркерке. По тоя начинъ той създаде отъ вътрешно убеждение и отъ дълбоко чувство за социална справедливостъ характеристикъ за Робертъ-Бошъ-Верке „фабриченъ патриотизъмъ“ и съ това същевременно една благородна традиция, която по-късно стана образецъ и задължение за много нѣмски индустриални предприятия.

Ето тоя пионеръ на труда, следъ късо боледуване, склопи завинаги очи въ ранното утро на 12. мартъ 1942 г., на 81-годишна възраст, два пкти почетенъ докторъ, почетенъ гражданинъ на Щутгартъ и т. н. Отиде си не само единъ голѣмъ индустриалецъ и гениаленъ изобретателъ, но и единъ човѣкъ, който винаги се въдъхновяваше отъ благосклонностъ и разбираше за своите работници, въ чиято срѣда се радваше на име, както подобава само на единъ истински патеръ фамилияст. Името му е обезсмъртено чрезъ постиженията въ автомобилната индустрия и въ аеропланното дѣло, както и чрезъ голѣмото социално дѣло, което той осъществи въ своите фабрични предприятия за доброто на своите работници.

В. М.

Робертъ Бошъ

мога да стигне до вътрешно и външно издигане въ своя животъ, както е сждено само на малцина смъртни.

Роденъ въ Албекъ при Улмъ като осмо отъ дванадесетъ деца на селянина Сервацусъ Бошъ, той посещава реалното училище въ Улмъ, после баща му го дава да се учи на финна механика и накрай тръгва да дири щастieto си. Въ Кюльн, Щутгартъ

МУЗИКА

Фуртвенглер — възшебникът във царството на тоновете

Гениален възшебник във царството на тоновете Вилхелм Фуртвенглер, е неоспорваният най-значителен диригент на Германия. Щом името му се появи в концертните програми, започва сжидинска война за малкото неабонираните места. Би трябвало да има в Берлин концертна зала от грамадни размери, за да побере поне малка част от жадните за музика, които биха искали да се наслаждават на възвишеното изкуство на този идеален оркестров ръководител.

Фуртвенглер се стреми така да съживи мъртвата партитура, както ще да е звучала на самия й творец. Той не иска да преобладава самовластно, а само да интерпретира съвършено. Филхармоническият оркестър е отразявал винаги неговия издъчваща свежест и сила гений, неговата несправена благословена музикалност и е отбелязвал грандиозни постижения, които будят възторг и преклонение. Фуртвенглер предвижда често в своите концерти творби от съвременни композитори — белег на неговото благородство. На деветия филхармоничен концерт бяха изпълнени „Симфонични вариации“ от Паул Хьофер и седмата симфония от Бетховен. На пияното б. Валтер Гизекинг. Публиката благодари с най-взодушевени одобрения и на Фуртвенглер, и на композиста Хьофер и на пианиста Гизекинг.

КУЛТУРНИ НОВИНИ

Младият унгарски пианист Геза Анда даде концерт във Зингакадеми. През 1939 г. той получи държавната награда-Лист. Той има сензационен успех. Анда е образцов ученик на Ернст фон Донани. Чувство и техника у него се сливат в игра от силно въздействие. Започна с една преработена от Бузони Бахова творба. По-нататък: три сонати от Скарлати, симфоничните етюди от Шуман, едно ноктурно и четири етюда от Шопен и накрай испанската рапсодия от Лист.

Гърците свирят германски романтични произведения

Атинската консерватория устрой с голем успех един концерт, в който бяха изнесени изключително произведения на германски романтици. Под ръководството на директора на консерваторията, Филокет Економидис, симфоническият оркестър свири втората симфония на Брамс. Солистката Рена Кириаки свири „А-мол“ — клавирият концерт от Шуман и „Революционния етюд“ на Шопен. Концертът завърши с увертюрата към Вагнеровия „Танхойзер“.

Изложбата на германската книга във Брюксел

Изложбата на германската книга във Брюксел, открита на 25 февруарий във Брюкселската палата на изящните изкуства, б. посетена само през по следните дни от около 5.000 души.

Вилхелм
Фуртвенглер
дирижира
във Стокхолм

Чърчил—Крисп, новото състезание на Великобритания

Интимна игра

Предавай нататък: „Засилвайте производството!“

Госпожа Рузвелт на Чърчил:

„Не скърби, дебеланко! Нека пием и за последните тв морски бази!“

ТАЗИ КНИЖКА СЪДЪРЖА:

	Стр.		Стр.
Свободата на Индия.....	2	В. Герчев: Влиянието на ъфската музика във България.....	20
Франц Хагер: Аграрната реформа въ завзетите източни области.....	7	В. М.: Въ памет на Роберт Бош	21
Антон Зайц: Закрила на женския трудъ въ Германия.....	11	Музика	22
Е. Р. Моравец: Пътът на чехите.....	14	Културни новини	10

Издава „Fremdsprachendienst“-Verlag G. m. b. H. — Berlin • Редактира комитетъ. Адресъ: Berlin, Kneesebeckstr. 28
Рекламно бюро: Gesellschaft für Auslandswerbung m. b. H., Berlin NW 7, Friedrichstrasse 154 —
За България рекламните приема: д-ръ Николай Сиклуновъ, София, бул. Царица Йоанна 58

Провѣтъ въ Берзтессгаденъ (Германія)